

Kiadóhivatal:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

Hirdetések

legjutányosabb számitással, díj-szabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor. negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítónak,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik, 5 kor.

TOLNAVARMEGYE TARSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYESZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Belmunkatárs: JANOSITS KÁROLY.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: BODNÁR ISTVÁN.

Egyes szám ára 20 fillér.

Nőnevelésünk.

— Kovácsné Nagy Lujza leányiskolai igazgató 25 éves jubileuma alkalmából. —

Férfi oktatásügyünk párhuzamosan fejlődött a külföldi oktatási rendszerrel. Szent Istvántól kezdve, de különösen a reformáció-ellenreformáció idejében nagyon sok európai híru tudós válik uttörőjévé a magyar nőnevelésügynek s amikor a régi latin iskolákat magyar iskolává gyurja át a megerősödött nemzeti közszellem, a fiu nevelésügy ugyszólván minden rázkódtatás nélkül zökken át a mostani mederbe, vagyis mai középiskolai oktatásunk egyáltalán nem szégyenkezhetik a külföldi előtt, sőt bátran elmondhatjuk, hogy azzal teljesen egyenrangú.

A nő oktatásnak már nincsen ilyen sokszázados alapja. Bizony, Kiss József szerint, Czobor Erzsike még pirulva vallja meg Thurzó György uramnak:

Irni, betűt vetni:

Nem tudok én rózsám — egyedül szeretni.

Amire aztán:

«Ringatja Thurzó György tőrén feleségét,

Ketten fogják meg a makrancos toll véget,

Kedvét csókkal szítja —

Édes első betű, a mire tanítja!»

Hát bizony egy kis korkép ez. Nem azt jelenti azonban, hogy ne lettek volna a legrégebbi korban is fenkölt lelkü, sőt európai műveltségü magyar nők; de biz az átlagos nőképzés nem állott valami tulságos magas fokon. Öregapáink egyáltalán nem voltak »feministák«; megbecsülték ugyan a nőt, a hitvest, az anyát, de tulságos sokra nem honorálták szellemi képességét. Elég okosnak tartották az asszonyt, ha annyi esze van, hogy nem áll az ereszcsergásba, amikor az — eső esik. A nők analfabétasága azonban lassan-lassan fogy; de az elemiskolázást kiveve, inkább a házas nevelésen van a fősúly. Ismerjük anyáink, nagyananyáink kuszált vonásait, a kövér, irgalmatlan öreg betűket, amelyekkel megtiszteltek minden második szót; örökös hadilábon állottak ők az ortografiával, viszont azonban tudtak gyereket dajkálni, sütni foszlós hófehér kalacsot s kenyeret — szalonna nélkül és csetintett a nyelv a kezükből kikerült pompás kúrtósfánkra, a hétszer is felmelegített töltött káposztára... Általános, pláne felsőbb nőnevelésről, nyilvános ilyenmü intézetekről azonban szó se igen volt. A tehetős uri osztály »frajllákat«, nevelő kisasszonyokat vett a házhoz, gyermekei mellé. A ritkuló hét szilvafák azonban már nem engedték meg ezt a luxust és sok uri háznál a népiskolai nevelést legfeljebb még egy kis kézimunkatanulás fejezte be.

Alig 20—30 éve, hogy tüzetesebben foglalkozunk a leánynevelés kérdésével. Ma már egyre szaporodnak a diplomás kisasszonyok, vannak doktorok, tanárok, de a női oktatás kérdése tüzetesen, életbevágó alaposítással megoldva még mindezekig nincsen. A lányok Budapesten leánygimnáziumba,

más felsőbb leányiskolákba, angol kisasszonyokhoz stb. járhatnak, van főziskola is, édes mosollyal, de ehetetlenül megfőzött ételkkel; de ezek az iskolák inkább a vagyonosabb osztály gyermekei számára valók, a kevésbé tehetősek jobbara képeződébe szorulnak, vagy itthon és ott is a polgári leányiskolákba. Itt aztán megreked a nőnevelés kérdése. Mert a polgári leányiskolák sem azt a célt szolgálják manap, melyre szánták. A helyett, hogy a középosztály leányait nevelnék az életnek, szegény tisztviselők, iparosok, sőt polgárcsaládok leányait édesgetik, csábítják magukhoz, mint ama bizonyos lidércfény, megmutatva nekik az érem fényes oldalát: a tanítónői, postás-kisasszonyi s más állások által ígért, édesnek hitt kenyeret; de elrejtve az érem másik oldalát: a mindinkább mezitelenebb proletári nyomort, e pályák tulsufaltsága által majdnem biztosan beálló erkölcsi dekadenciát...

Nem, ezek az iskolák nem oldják meg gyökeresen a nőnevelés kérdését, de azért tisztelteméltó hivatást teljesítenek ott, ahol vannak. Gondolkoznak is már fejlesztésükön, az étellel való szorosabb összhangba hozásukon; de amíg ez a nagy »reform« elkövetkezik, addig is kalapot kell emelnünk az ily iskolák mégis csak nemzeti missziót teljesítő hazafias működése előtt s mi szekszárdiak külön is hálásak lehetünk különösen azért, hogy polgári leányiskolánk sorsa, vezetése olyan jó kezekbe van letéve.

Mert — most lyukadunk ki fejtegetésünk valódi céljára — nem az iskolától függ annak nemzeterősítő mivolta, de az ott működő tanerőktől, a vezetéstől. Minden iskola egyforma jó, ha tantestülete hivatása magaslatán áll, ha vezetésében a tudás, tapintat, hazafias érzés, az édes, gondozó apai vagy anyai szeretettel párosul.

A szekszárdi polgári leányiskola ily értelemben mintaiskola. Most jubiláló igazgatója: Kovácsné Nagy Lujza egyike a magyar nőnevelésügy legkivalóbb erőinek. Nagy pedagógiai tudása mellett van benne nagyon sok a régi magyar világ fenkölt lelkü asszonyaiból, nemesen egyszerű, vallásos, szépért hevülő, hazáért lángoló. Ideális lélekkel, lelkes szeretettel csügg a tanítás szent ügyén; de nemcsak oktat, hanem — ami mindinkább ritkaság a kenyérgondokkal küzdő tanítói pályán — nevel is. Nem a kérlelhetlen szigor, akadémikusokó kicsinyeskedés, a gyermeklélek természetes vidámságának, sőt csintalankodásainak megbabolázása, agyonszorítása a fegyelem vasbilincseivel, de a lélekhez férköző szivjóság, a mondhatni édesanyai szeretet az ő nevelésének csálhatatlan eszköze, ebben rejlik egyuttal titka annak a páratlan szeretetnek, odaadó ragaszkodásnak is, amellyel nemcsak benn, az iskolai évek alatt, de kinn, az élet igazi iskolájában is vonzódnak hozzá tanítványai s ez a megmagyarázója annak az osztatlan, mély, igaz tiszteletnek is, amely évről-évre mind jobban-jobban erősödik az

ő általános szeretetnek örvendő egyénisége, személye iránt...

De nem folytatjuk tovább, ismerve az ő nemes érzékenységét, ezt a kis aranyhimet is csak mintegy félve varrtuk hozzá az előbbi száraz tanügyi fejtegetésünkhöz, viszont azonban nem egyeztetthetjük volna össze igazságérzetünkkel, hogy amikor reámutattunk nőnevelésügyünk apró fogyatkozásaira, ne dicsekedjünk a mi dicsekedni valónkkal s meg ne mutassuk azt a nem kis fényt, ragyogást, amelyet az ő páratlanul nemes lelke, jóságos szíve csillant, sugároz reá a magyar nőnevelésügynek csak az imént megfestett, bizony-bizony még mindig komor képére...

Aldás ő a gondjaira bizott intézetben; Isten áldása kísérje tehát egész életén; tiszteletünk, szeretetünk legyen némi kis jutalma 25 éves lelkes, áldásos, hazafias működésének!

B.

Állami óvodák szervezése.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter át van hatva a kiseddóvás nemes feladatától, vagyis hogy a 3—5 éves gyermekeket ápolás és gondozás által meg kell óvni a veszélytől, rendre, tisztaságra, magyar beszédre szoktatni, értelmüknek és kedélyüknek fejlesztése által testi, szellemi és erkölcsi fejlődésükben elősegíteni.

1909. június 4-én 65778. szám alatt kelt leiratában elhatározta, hogy Tolnavármegye több községében állami óvodát óhajt szervezni, ha a községek az alább felsorolt hozzájárulásokat megajánlják.

Kijelentette azonban, hogy meglevő óvodákat nem államosít, csakis oly községekben szervez állami óvodát, melyekben eddig nincsen óvoda, vagy állandó menedékház.

Vármegyénkben Tihanyi Domokos kir. tanácsos, tanfelügyelő fáradhatatlan buzgalma folytán eddig 9 állami, 13 községi, 7 rk. 1. magán, tehát összesen 30 óvoda, 26 községi, 3 rk., tehát összesen 29 állandó menedékház van, 72 községben azonban csakis nyári menedékház létezik, de azokban is a vezetőnői állás pályázó hiánya miatt legtöbbször nincsen betöltve, így ezen 72 községbe kellene óvoda. De mivel ezen 72 község közül több igen kicsiny község, mint Kovácsi, Palatinca, Lápató, Varong stb. stb., továbbá miután igen sok szegény is, csakis a nagyobb és jobb módu, különösen németajku községekben volna nagyon kívánatos az állami óvoda szervezése.

A gyermek véde van ez által minden veszélytől, értelme fejlődik és ami fő, korán tanul magyarul, mire iskolába megy, már az alapja megvan, gagyog magyarul, így könnyebb lesz a tanítónak és 6 év alatt jól megtaníthatja vele édes drága hazánk nyelvét, a magyart, mert ha jó a magyar kenyér, az állam sok kedvezménye, tudja és használja is mindenki annak zengzetes nyelvét, a magyart is.

Valami 60 községet szólítanak fel a napokban, hogy állami óvoda szervezése tárgyában az ottani képviselőtestülettel azonnal tárgyaljon és hozott határozatát a kihirdetést igazoló községi bizonyítvánnyal együtt a vármegye kir. tanfelügyelőjéhez folyó évi augusztus végeig 3 egyenlő példányban terjessze be.

A miniszter megkívánja, hogy a község adjon, illetve vállalja magára: 1. a telket, 2. a 3 százalékos óvodai pótdát, 3. az épületet, 4. az épület mindenkori jókarban tartását, 5. an-

nak tűzkár elleni biztosítását, 6. nyári nagy tisztogatását és 7. a 24 korona nyugdíjintézetű járulékot.

Az épületet úgy lehet megszerezni, hogy építésre törlesztéses kölcsönt vegyen fel a község, a kölcsön törlesztésére a miniszter a 3 százalékos óvodai pótdadót átengedi s ha az törlesztésre nem elég, akkor még az óvónői lakás ellenében az óvónői lakbért (200 kor) is átengedi s ha ez sem fedezné a törlesztést, úgy a különbözetet államsegélyből pótolja, tehát az építés a községnek semmibe sem kerülne.

A miniszter adná még a felszerelést, burokat, játékszert, óvónői és dajkái fizetést. Építésig 1—2 évig kifogástalan bérépületben is elhelyezhető az óvoda.

A képviselőtestületi határozattal egyidejűleg kimutatásba foglalva ki kell mutatnia a községnek: 1. van-e ott állami, vagy tisztán magyar tannyelvű iskola; 2. a községi lakosok nemzetiségi és anyanyelv szerint miként oszlanak meg; 3. az óvókötelesek számát; 4. mennyi a község egyenes állami adója; 5. hány százalékot tesz a községi pótdadó; 6. mennyi folyhat be 3 százalékos óvodai pótdadó címén; adhat-e 7. telket; 8. vállalkozik-e kölcsön útján történő építésre és mikor; 9. kell-e építési kölcsön törlesztésére az óvónői lakbérének átengedése; 10. kell-e építési kölcsön törlesztésére a 3 százalékos óvodai pótdadó és óvónői lakbérrel felül még államsegély és mennyi; 11. kapható-e alkalmas bérhelyiség, mennyiért; 12. ha bérhelyiségben lenne az óvoda elhelyezve, küldje be a szerződést, a bérhelyiség vázrajzát, a telek helyszínrajzát és mindkettő méreteit; végül 13. az építés mennyibe kerülne, mennyi kölcsönt venne fel és évenként a kamattal együtt mennyit és hány évig kell törleszteni?

Végül megjegyzem, hogy a telket a községnek kell adni, de azért az a község tulajdona marad. Ha a kölcsön törlesztése lefogyott, a 3 százalékos óvodai pótdadó az államé lesz. A tervet nem kell azért előre elkészíteni, hisz van kész terv Lampel Róbert budapesti könyvkereskedésében, (Andrassy-ut 21. sz.), hol 3 koronáért kapható. Ha tehát azt meghozatják a községek, bármelyik építőmester megmondja, hogy az annak 2. lapján levő terv (kisdédóvoda egy játszó és egy munkateremmel) felépítése mennyibe kerülne s ennek alapján bármelyik pénzintézet is kiszámítja, hogy az építési összegből 50 évre, a kamattal együtt évenként mennyit kellene törleszteni.

Az első látásra mintha sokat kívánna a miniszter, pedig nem, hisz ha jól utána számolunk, nagyon csekély megterhelésével jár mind ez a községeknek. Áldozni kell tehát s tekintve gyermekeink jövőjét, védelmét és édes hazánk nyelvét, legyünk rajta teljes erővel, tölünk telhető áldozatkésztséggel, hogy e felhívásnak minél több helyen fogadják legyen. Ismerjük derék, hazafias és munkás jegyzői karunkat és a derék, áldozatkész képviselőtestületeket, reméljük, hogy meg fogják szavazni az állami óvodát.

Nagy Béla.

A borértékesítő hivatal.

A szekszárdi borok értékesítési viszonyainak megjavítása érdekében múlt hó 20-án megtartott népgyűlés egy borértékesítő hivatal létesítésének szükségességét mondta ki s felhatalmazta a kiküldött bizottságot, hogy ennek létesítése érdekében a szükséges lépéseket tegye meg. A bizottság ennek a megbízásnak már meg is felelt s legutóbbi ülésén elfogadta a *Simontsits Elemér* alispán, bizottsági tag által elkészített következő szabályrendelet-tervezetet:

Szabályrendelet tervezet.

Szekszárd rendezett tanácsu város borértékesítő hivatalának szervezéséről.

1. §.

Szekszárd rendezett tanácsu város kebelében borértékesítő hivatal szerveztetik.

A borértékesítő hivatal: Szekszárd börtormelő közönségének hatósági érdekképviselete.

A hivatal rendeltetése: a szekszárdi borok a világgiacon jó hírnevet és kelendőséget biztosítani.

A hivatal pecsétje, Szekszárd rendezett tanácsu város cimere, a következő körirattal: Szekszárd rendezett tanácsu város borértékesítő hivatala.

2. §.

A borértékesítő hivatal ügykörét a hivatal-

főnök látja el, kit az alábbi képesítéssel bíró egyének sorából, törvénytörvényes kijelölés alapján, a képviselőtestület hat évről hat évre választ. A borértékesítő hivatal főnöke a képviselőtestület előtt hivatalos esküt tesz.

3. §.

Borértékesítő hivatali főnökké csak az választható, aki európai hírnevű borkereskedő cégeknek üzletvezetői, vagy más hasonló magasabb bizalmi állásban legkevesebb öt évet szolgált és az idegen nyelvekben kellő jártassággal bír, de legalább is a német nyelvet beszédben és írásban tökéletesen bírja.

4. §.

A borértékesítő hivatal főnökének javadalma:

a) évi 2400 korona törzsfizetés;

b) a jelen szabályrendelet értelmében fizetendő közvetítési díjak.

5. §.

A törzsfizetés, a kieszközlendő állami segélyből fedezendő.

6. §.

A közvetítési díj az elért vételár magasságához igazodik s a következőképpen állapítatik meg.

Ha a vételár hektoliterenként 20 koronát meg nem halad, a közvetítési díj hektoliterenként 60 fillér.

A hektoliterenként értendő vételárnak minden további egy koronája után egészen koronáig a közvetítési díj vételárkoronánként 4—4 fillérrel, 50 koronán felül 60 koronáig további 2—2 fillérrel, 60 koronán felül pedig minden további vételárkorona után 10—10 fillérrel emelkedik.

Ha a vételár nem teljes koronákban, hanem koronákban és fillérekben van megállapítva, a közvetítési díj mindig a legközelebbi magasabb vételárkorona után fizetendő.

7. §.

A közvetítési díj az eladó által, a vételár kézhezvételekor azonnal, de legkésőbb ettől számított nyolc nap alatt, különbeni végrehajtás terhe mellett, a borértékesítő hivatalban fizetendő be.

A befolyt közvetítési díjakat a főnök a megválasztandó 5-ös bizottságnak havonta kimutatja.

8. §.

A borértékesítő hivatali főnök a magyar államvasutak összes vonalaira érvényes II-od osztályú bérletjeggyel látandó el.

9. §.

A borértékesítő hivatal főnöke köteles a bel- és külföldi borvásárló cégekkel és nagyfogyasztókkal közvetlen összeköttetést létesíteni; az eladásra szánt borokat bel- és külföldi lapokban azon megjegyzéssel, hogy a vevőtől közvetítési díj nem fogadtatik el, kellőképpen hirdetni; a vevők által szükségelendő borok minőségére és mennyiségére nézve a termelő közönséget előre tájékoztatni; megrendeléseket gyűjteni; a nagyobb vásárlókat külön-külön felkeresvén, a szükséghez képest mintákkal ellátni; a borokat a helyszínén is bemutatni; az ő közbenjárása nélkül Szekszárdon megjelenő kereskedőkkel azonnal érintkezésbe lépni, a boreladásokat mindenképen előmozdítani és közvetíteni; a borértékesítés szempontjából netán szükséges termelési és borkezelési irányelveket a termelőkkel a hegyközségek útján, esetleg más alkalmas módon közölni; s általában arra a végre mindent megtenni, hogy a világgiacon a szekszárdi bor az őt megillető előkelő helyet ismét elfoglalhassa s mint keresett és jól fizetett eikk, minél nagyobb mennyiségben jusson forgalomba.

10. §.

A borértékesítő hivatal főnöke az általa közvetített boreladásokat hektoliterekben kitüntetett mennyiség szerint és a vételárnak hektoliterenként való pontos feltüntetése mellett tartozik azonnal nyilvántartásba venni s a nyilvántartás adatait az eladó sajátkezű aláírásával esetről-esetre igazoltni. Ilyen igazolást nélkülöző adatok alapján közvetítési díj fel nem számítható.

A nyilvántartásnak tartalmaznia kell betűkkel és számjegyekkel kiírva azt is, hogy egy-egy eladás után mennyi közvetítési díj fizetendő.

11. §.

A borértékesítő hivatali főnök működésének ellenőrzése és támogatása céljából a képviselőtestületnek nem borkereskedő tagjai sorából öt bizalmi férfi választandó.

A képviselőtestületnek a bizalmi férfiakból és a borértékesítő hivatal főnökéből álló küldöttsége, a borértékesítés kedvezőbbé tétele szempontjából netán teendő intézkedések előkészítése

és megállapítása; a borértékesítő hivatal főnöke javaslatainak és jelentéseinek a város közönsége érdekében való hasznosítása; nemkülönben az ellenőrzés fogantatása és a borértékesítő hivatal főnöke közérdekű törekvéseinek minél hatékonyabb támogatása céljából, havonta egyszer, de a szükséghez képest esetleg többször is ülést tart; s a borértékesítő hivatal működésének eredményéről a képviselőtestületnek évenként beszámoló jelentést tesz.

12. §.

A küldöttség választott tagjai az eléjük terjesztendő üzleti titok megőrzésére, a következő kijelentéssel: „becsületszavamra fogadom, hogy az értesemre eső üzleti titkot megőrzöm“, a képviselőtestület előtt kötelezettséget vállalnak.

A küldöttség tagjai évről évre újból választandók.

13. §.

Ezen szabályrendelet jogerőre emelkedés után azonnal életbe lép.

A szabályrendelet végrehajtása iránti intézkedések sürgős fogantatása a választott bizottság feladata.

Boda Vilmos

bizottsági tag.

Simontsits Elemér

bizottsági tag.

Dr. Leopold Kornél

bizottsági tag.

Örffy Lajos

bizottsági tag.

Krammer János emléke.

A szekszárdi polgári fiúiskola múlt évben elhunyt derek igazgatójának, Krammer Jánosnak emléke ügyében, egyik tanítványa lelkes hangu levelet intézett Holub János igazgatóhoz. Hálásan emlékezik meg a tantestület kegyeletről, de mert úgy látszik, hogy az elhunyt emlékének méltó megörökítése céljából sem az e célra rendezett műkedvelői előadás, sem a Közérdekben közzé tett felhívás nem vezetett kellő sikerre, a következő indítványt nyújt a tantestület elé:

„A szomorú eseménynek e napokban van évfordulója. Nem tudom, lesz-e a sok közül egy halás tanítvány, ki elzarándokol e napon annak a férfúnak sírjához, aki nem nagyhangú beszédekkel, nem ünnepélyek, multságok rendezésével, nem érdemének fitogtatásával, hanem 32 esztendei szakadatlan, becsületes, fáradságot nem ismerő munka árán különösen Szekszárd városának és Tolnavármegyének számtalan értelmes földművest, iparost, kereskedőt, kisebb-nagyobb rangú tisztviselőt nevelt, vagy ilyeneknek neveléséhez részben hozzájárult s e mellett egy olyan missziót teljesített, mely Tolnavármegyében is nagy fontossággal bír: a magyarosítás nemzeti elismerést érdemlő munkáját. — Mondom: nem tudom, lesz-e egy is a volt tanítványok közül, ki keresni fogja a sírt, hol az áldott hamvak pihennek. Ha lenne valaki mégis, aki ezt tenni akarná, annak én ajánlanám: ne menj a temetőbe kedves volt tanítványtársam, mert a szerettét igazgatónk elvesztése felett érzett fájdalom helyett valami egészen más, kellemetlen, fájó érzés fogja eltölteni lelkedet, mivel a síron, melyet az emlékezet száz és száz jelének kellene körülvennie, a bánatos özvegynek gyengéd kezével ültetett és szerető hitvesi könnyektől öntözött virágain kívül csak egy szegényes kis fakeresztet fogsz találni, annak a férfúnak sírján, ki életét a közjóknak szentelte.

Ha én magam az évforduló napján Szekszárdon lehetnék, nem pihenő helyére, a temetőbe, hanem fáradhatlan munkásságának színhelyére, a polgári iskolába mennék, ahol meg minden az ő emlékét hirdeti. S amit ott tennék személyesen, élőszóval, azt akarom most elérni e levelem által.

Kérem t. i. a tek. igazgató urat és a tanári kart, hogy amit eddig — jól tudom, nem hanyagságból vagy egyéb mulasztásból, hanem szerénységből — nem tettek, azt most — az ügynek ilyen kedvezőtlen állása folytán — mégis megtenni s a szép cél megvalósítását — nem törődve a mindenhol találkozó gáncoskodók, akadékoskodók ellenkezéseivel — keresztülvinni kegyeskedjenek, még pedig szerény véleményem szerint a következőképen:

Hivná össze a tek. igazgató ur a tanári kart egy értekezletre, melyen a régi értesítők alapján összeállítanának egy szűkebb körű bizottságot Krammer Jánosnak Szekszárdon lakó, lehetőleg különféle társadalmi állású olyan volt tanítványaiból, kiknek úgy neve, mint eddigi szereplése biztosítékot nyújtana a mozgalom sikeréhez. A tek. tanári kar azután ezen bizottságot összehívva, vele egyetemben a helyi és

egyéb tolnamegyei lapokban és külön szétküldendő levelekben bocsásson ki egy felhívást a szekszárdi polgári fiúiskola összes volt tanítványaihoz, melyben méltóképpen esetelve a boldogult igazgató urnak elévülhetetlen érdemeit, közölje azon módot, melylyel emléket megörökíteni kívánja s ezen célra való adakozásra szólítsa fel az érdekelteket és érdeklődőket.

A boldogult emléke megörökítésének első módja mindenesetre a siremlék lenne, s ha ennek fedezése után még valami maradna, úgy ez talán leghelyesebben egy Krammer János ösztöndíj alapítványra volna fordítható, a magyar nyelvben legnagyobb előmenetelt tanúsított idegen ajku polgári fiúiskolai tanulók részére.

Az ügy részletes megbeszélése és elintézése természetesen már a megalakulandó bizottság feladatát fogja képezni.

A szép cél megvalósításához, azt hiszem, nem lesz nehéz találni a volt tanítványok között olyan munkatársakat, akik szívesen szolgálnak a volt tanítványok címeivel, valamint olyanokat, akik szabad idejüknek egy részét szívesen áldozzák fel a felmerülő irásbeli munkák elvégzésére.

Mivel pedig a közmondás szerint »a szó [csak] indít, a példa vonz«, a mai postával egyidejűleg a tek. igazgató ur címére küldött összeget kérem a szóban levő célra fordítani.

Magamat és jelen soraimat a tekintetes igazgató urnak és tanári karnak jóindulatába ajánlva, vagyok hálás volt tanítványuk:

Seleznik Károly.

E lelkes felhíváshoz nincsen semmi hozzátenni valónk, legfeljebb amaz óhajunkat csatoljuk hozzá, hogy Isten, a derék tanítványok, meg a nagyközönség segítségével mihamarabb sikerüljön a szép, kegyeletes cél megvalósítása!

VÁRMEGYE.

Közigazgatási bizottsági ülés. Tolnavármegye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését a hó 7-én fél tíz órakor tartja meg Apponyi Géza gróf főispán elnöklésével.

A vármegyei tisztségviselők nyugdíjhozjárulásának ügye. Végtere leérkezett a m. kir. belügyminiszternek döntése a tolnavármegyei tisztségviselők nyugdíjhozjárulására vonatkozólag. A miniszter megengedte, illetve jóváhagyta a vármegye közgyűlésének ama határozatát, hogy a vármegyei tisztségviselők évi 5%-os nyugdíjhozjárulása 1908-tól kezdve 3%-ra lesz állítva s hogy az így előállott jövedelem-csökkenés pótlására 1/2%-os vármegyei pótdadó vettesse ki. Ezzel a tisztségviselők méltányos óhaja teljesedésbe ment, miért is az 1908-ra tőlük feleslen beszédett 2%-nyi hozzájárulást részükre visszautalják s az alispán már a napokban intézkedni fog az 1908. évre érvényes meg-szavazott fél percent pótdadó kivétele iránt, míg az 1909. évre eső pótdadót a júliusi vármegyei közgyűlés fogja megszavazni. A belügyminiszter a felterjesztett vármegyei határozatnak csak azt a pontját nem hagyta jóvá, hogy dr. Szentkirályi Mihály volt vármegyei aljegyző, most mint polgármester is tagja lehessen a vármegyei nyugdíj-intézménynek.

HIREK.

Nász a Csapó—Sztankovánszky családban.

Másfél éven belül immár másodszer hangos vidám lakodalmi zajtól a kajdacsai kastély, Sztankovánszky János kir. kamarásnak, vármegyei eme illusztris nagybirtokosának pompás tuszklánuma. Nem regen báró Inkey Pál, somogyvármegyei nagybirtokos tartotta heted-hét vármegyei szülői házjait szépséges menyasszonyával, Sztankovánszky Agnessel, a mult szombaton pedig vármegyei két régi, előkelő családja évszázados szomszédosági és baráti kötelékeit füzte össze még szorosabbra a házasság szent frigye: ekkor vezette ugyanis a kajdacsai családi kápolnában oltárhoz tagyosi Csapó Vilmos kir. kamarásnak, az ismert irodalom-barátnak és karlovai Karlovszky Irmának fia: Csapó Dániel, a hazai sportkörökben oly előnyösen ismert nagybirtokos Sztankovánszky Mária-Valériát, sztankoványi Sztankovánszky János kir. kamarásnak és nejének, jobaházi Dóry Teklának leányát. A polgári esketést Simontsits Elemér, Tolnavármegyei alispánja vezette, beszédében lendületes szavakban adva kifejezést

ama meggyőződésének, hogy az egybekeltek méltó sarjai lesznek majd a megye történetében szerepelt jeles elődeiknek. A polgári esküvő után aztán sorakozni kezdett a meghívott vendégek serege, még pedig az urak fényes magyar díszben, a hölgyek ékszeres ünnepi öltözetekben s nemsokára megindult a nászmenet a pompás virágdíszben tündöklő parkon át a családi kápolnába. A menyasszony fivéréi, Imre és Pál, a vőlegény Bezerédj Ottilia és Sztankovánszky Margit között ment, utánuk a tanúk következtek: Sombory Lajos kamarás, főrendiházi tag, a Johannita-rend lovagja, Bezerédj Andor kamarás, báró Inkey Pál és Dóry László huszárszázados kamarás, majd az örömszülők: Csapó Vilmos kamarás, Sztankovánszky Jánosné, Sztankovánszky János kamarás és Csapó Vilmosné s utánuk özv. Dóry Zsigmondné, özv. Karlovszky Zsigmondné, Sombory Lajosné Karlovszky Valéria, özv. gróf Pappenheim Sándorné, Sztankovánszky Mária, gróf Apponyi Sándor aranygyapjas kir. fő-kamarás és neje gróf Esterházy Alexandra, özv. báró Jeszenszky Jánosné leányával, báró Jeszenszky István és neje gróf Schaffgötsche Eugénia leányával, Bezerédj Pálné szül. Huszár Mária, Vizsolyi Akos és neje Puchner Leó bárónő, Bernrieder János és neje Széll Ilona, Simontsits Elemér, idősb és ifj. Bernrieder József, Perczel Lajos, István és Ella, gróf Pappenheim Siegfried, Perczel Dezső titkos tanácsos, Inkey Pálné Sztankovánszky Ágnes, özv. báró Jeszenszky Béláné és fia Andor, ki mint apród, menyasszony-rokona uszályát vitte. A kápolna környékét a vidékről jött előkelőség és az érdekeit két család uradalmi tisztjei s más alkalmazottjai lepték el. Nemsokára megszólalt az orgona és az oltár előtt a kajdacsai plébános várta a brokattal betertett zsámolyra térdelő mátkapárt. A menyasszony fehér selyem, drága csipkével körülvarrt uszályos ruhában, fején gyémánt diadem és mirtuszvirággal, a vőlegény Rákóczi-korbelt köntösben, régi családi ékszerrel jelent meg. Az egyházi szertartás és hitszónoklat után nyomban következett a gratuláció, melynek végeztével a menet — fényképezők sorfala közt — haladt vissza a virágfüzerekkel szegélyezett kastélyhoz. A szertartások befejeztével csakhamar következett két tereben a mintegy 60 terítékű nagy lakoma, amely alatt Garay Lajos szekszárdi zenekara húzta a szép hallgató nótákat. Felköszöntöket mondottak báró Inkey Pál az ifjú párra, Perczel Dezső célozván Tolnavármegye egykor híres alispánjára, Csapó Dánielre és Sztankovánszky Imrere, Tolnavármegye kuruc főjegyzőjére s a visszaállított alkotmányos világ nagy hazafiságáról ismert főispánjára, a Csapó—Sztankovánszky családokra, mint amelyek nevéhez »Tolnavármegye aranykora« megalkotásának emléke fűződik; Bernrieder József a jelenlevő nagyszülőket és Bernrieder János »Danij« barátját éltette, kinek alapos tudását, szerénységét és sikereit a nemes sport terén ünnepelte. Este felé az ifjú házasságok külföldi nászútra indultak, amikor is hat pompás négyesfogatban kísérték el őket a társaság egy része a vasútállomáshoz. A sürgöny és levelbeli üdvözlések száma százakra ment.

— **Személyi hírek.** Apponyi Géza gróf főispán kedden Szekszárdra érkezik, szerdán elnökölni fog a közigazgatási bizottság ülésén.

Bonczi Ödön miniszteri tanácsos Steinecker Ferenc közalapítványi igazgató, kir. tanácsossal Szekszárdon időzött s Janya-, Palánk-, József- és Ózsák-pusztákon megejtette a szokott vizsgálatot, ezenkívül érdeklődött a Sárvíz szabályozási munkálatok iránt. Tegnap délután pedig megsejmelte a vármegyei muzeumot s nyomdánk helyiségeit, ma aztán visszautazott Budapestre.

Tihanyi Domokos kir. tanácsos, tantelügyelő szabadságát folyó hó 3-án kezdte meg s Lovranába utazott.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Mahoczky Béla siklósi és Semberi Géza miavai járásbírói betétszerkesztő telekkönyvvezetőket a paksi kir. járásbíróshoz, mint telekkönyvi hatóságához hivatalból kirendelte.

— **Jubileum.** Szekszárdi hölgyei gyönyörű ünnepélynél ünnepeleék mult hó 28-án Kovács Dávidné Nagy Lujza, a szekszárdi polgári leányiskola igazgatója tanítói működésének 25 éves évfordulóját. Nem a külső dísz, nem csillogó pompa tette ünneppé a napot, hanem kedves, feledhetetlen ünneppé varázsolta azt a bensőségteljes szeretet, az őszinte nagyrabecsülés, mely

az ünnepele irányában osztatlanul megnyilatkozott. Az ünneplő közönség — nagyobbára a jubilánsnak helyből és vidékről egybegyűlt nagyszámu tanítványa, a polgári iskolában gyülekezett, ahonnan hosszú menetben a belvárosi templomba vonultak, ahol Koch Gyula segédlelkész mondott ünnepi misét s hölgyek énekeltek szebbnél szebb Mária-énekeket. Az impozáns nagy templom megtelt közönséggel, mintha piros betűs ünnep volna, pedig csak a szeretet ünnepele. A templomból a városház közgyűlési termébe vonult a közönség, ahol Mirth Lászlóné Varga Margit, az ünnepéle rendező bizottság elnöke szívhez szóló beszéddel üdvözölte a volt tanítványok nevében a szeretett igazgatónőt s bejelentette, hogy az ünnepele nevének és eredményes működésének megörökítéséül 500 koronás »Kovács Dávidné Nagy Lujza alapítványt« létesítettek, melynek évi kamatait a leányiskola jó magaviseletet, kellő szorgalmat és előmenetelt tanúsító növendéke élvezze, mint jutalomdíjat. Az alapítványról szóló alapító levelet egy remek csokor kíséretében nyújtotta át az ünnepelelnek. Miután az alapító oklevelet Krammer Zsófi, a bizottság jegyzője felolvasta, a szeretet eme szépséges megnyilatkozását Kovácsné mélyen meghatva köszönte meg a nagy műveltségű magyar asszony őszinte, meleg szavaival. Az ünnepele igazgatónőnek este a szekszárdi dalárda adott sikerült szerenádöt Linhardt Ignác karnagy vezetése mellett, amelyet százakra menő közönség hallgatott végig.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A belügyminiszter a dombóvári iparosok és kereskedők egyesületének alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Bucsuszó.** Midőn Baksay Sándor püspök ur intézkedése folytán segédlelkészül Budapestre, a budai lelkeszi hivatalhoz helyeztettem, az idő rövidsége nem engedte, hogy jó ismerőseimről, jóakaróimról és jóbarátaimról személyesen elbucsuszam. Fogadják tehát ezek, akik szekszárdi tartózkodásomat olyan felejtethetlenné tették, ez uton hálás köszönetemet.

Göde Lajos
ref. s. lelkész.

— **Tanítóválasztás Budapesten.** A székesfővárosi tanács a mult szombaton tartott tanítóválasztáson a fővárosi iskolákhoz tanítóvá megválasztotta Janosits Antal bukaresti magyar tanítót, id. Janosits Antal teveli nyugalmazott tanító fiát.

— **Egyházkerületi gyűlés.** A dunántúli ev. egyházkerület rendes közgyűlése augusztus 18-án és a következő napokon lesz Sopronban. A kerületi gyűlés alkalmával iktatják ünnepélyesen hivatalába a kerület új felügyelőjét, vései Véssey Sándort.

— **Uj gazdasági tudósító** A m. kir. földmívelésügyi miniszter vármegyei simontornyai járására Michel Mór simontornyai lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **Megerősített szabályrendelet.** A belügyminiszter Szekszárd r. t. városnak a járdák, utcák és terek szabadon tartása tárgyában alkotott szabályrendeletét jóváhagyta.

— **Záróünnepély.** A szekszárdi állami főgimnáziumban mult hó 29-én tartották a záróünnepélel, melyet Te Deum előzött meg. A Szózat eléneklése után Wigand János igazgató intézett az ifjakhoz lelkes beszédet, majd László Géza tanár, az önképzőkör elnöke számolt be a kör mult évi működéséről, Brebovszky Elemér tornatanár pedig a testnevelési eredményéről. A beszámoló után Wigand János igazgató a jutalmakat osztotta ki a következőkben: A Deák-alapítványt kapta: Kálmán János, a Tóth Béla jutalmat és X. Y. természetudományi jutalmát 20 koronát: Tóth Zoltán VIII. o. t. A dr. Steiner féle jutalmat: Eicher Jakab VII. o. t. — Pénzjutalomban részesültek még: Deutsch S., Babay E., Kayos K. II., és Bubenik S. I. o. tanulók, mindegyik 10 koronában és Balla K. V. o. t. a zenekarban való buzgó működéséért. — Könyvjutalomban: Farbaky Z., Prantner F., Weisz J. és Seleznik B. VIII., Ihrig K., Fischer J. és Steinfeld B. VII., Simontsits B., Haidekker L., Pupp J. és Herher Á. VI., Fuchs G. és Wágner J. III. Abay B., Hock J. és Klein L. II., Molnár J. és Reich E. I. o. t. — A rajzolásért: Pataki I. VIII., és Áldor L. IV. o. t. — A gyorsírásért: Fáy Károly VII., Morvay László, Ruppert Jakab, Schubert Sándor, Simontsits Béla, Haidekker Lajos, Molnár Pál, Csiba János, Herder Géza, Polgár István VI. o. t., Kirchner János, Weisz

Jenő, Tanner Andor, Czinner János V. o. t., Aldor László, Diczenty Gyula, Mohay László, Likert József IV. o. t., Krach Mihály, Hauk László, Fuchs Ferenc Treer Mór, Babay Géza, Wágner János III. o. t. — *Tornászatért*: Haiszer János és Stockinger János 10—10 koronát; utóbbi a »győztesek győztese« címet nyerte el. Többen kaptak ezenkívül még könyvet és érmeiket. — Egyéb segélyben részesültek: Tóth Zoltán 20 korona, Prantner F. 20, Pápay M. 16, Weisz I. 20, Pupp J. 40, Szentesi P. 10, Halpert B. 10 korona. A jutalmak kiosztása után Tóth Zoltán VIII. o. t. szép beszédben bucsuzott el az intézettől s meleg köszönetet mondott, társai nevében is, az igazgatónak és tanári karnak. A beszédre Wigand János igazgató választott egy magasröptű beszédben. Az ünnepélyt a Himnuszsal zárták be.

— **Zenehangverseny.** Junius hó 30-án délután 6 órakor csinos kis hegedűhangversenyt rögtönzött Kenézy Endre, a vármegyeház nagyeremében az ő tanítványaival. Bár jóformán csak a hegedűjátékot tanulók szülei, hozzátartozói s néhány zeneértő jött össze, a terem szépen megtelt hallgatósággal. Aki ott volt, nem banhatták meg az odajövetelt, mert amit hallottak, az igazán meglepő. Kenézy talán egy éve foglalkozik a zenetanítással s tanítványai — még a legkisebb is — bámulatos tisztán s a legnagyobb precizitással kezelik a vonót. Igazán örülhet a nagyközönség, hogy gyermekei olyan nagy zenei tudású, igazán művészi tökélytel játszó embertől tanulhatnak. Az élvezetes hegedű számokat Moudry Hugó szép tehetségű tanítványának, Farbak Zoltánnak pompás zongorajátéka egészítette ki s végül maga Kenézy Endre játszott igazi művészettel. A szép műsor a következő volt: 1. Pleyel duo: Simontsits Béla, Reichl Laci, Heidecker Jancsi, Reichl Géza. 2. Bloch iskola: Spányi Pali. 3. Bloch Iskola: Kramolin Gyuszi. 4. Dancla duo: Reichl Géza és Laci. 5. Sinding: Frühlingsrauschen. Zongora: Farbak Zoltán. 6. Bloch: Petite Fantasia Hongroise. Hegedű: Reichl Laci; zongora: Reichl Elza. 7. Pleyel duo és Bloch hegedűiskola: Simontsits Béla, s mint kísérő: Kenézy Endre. 8. Simonetti: Madrigal. Hegedű: Simontsits Béla, zongorán: Moudry tanár. 9. Dancla-duo: Heidecker Jancsi, s mint kísérő: Kenézy Endre. 10. Wagner: Quartett: I. hegedű: Simontsits Béla, II. hegedű: Reichl Laci, Cello: Kenézy László, zongora: Moudry tanár. 11. Raff: Cavatina: Hegedű: Kenézy Endre, zongora: Moudry tanár. 12. Chopin: Polonaise: Zongora: Farbak Zoltán.

— **Magyar tudós sikere külföldön.** A párisi tudományos körökben élénk feltűnést keltett egy magyar matematikusnak, Dienes Pálnak, a szintén nagy sikert elért szekszárdi származású Geiger Valéria férjének a Faculté des Sciences-on tett doktorátusa. A fiatal tudós, aki a magyar tudományegyetemnek is doktora, a matematika egyik legkényesebb s így legkevésbé kultivált fejezetét jelentékeny mértékben gazdagította. Az analitikai függvények singuláris helyeiről szóló értekezésének elemei mind a magyar tudományos akadémián, mind a párisi Académie des Sciences-on bemutatásra kerültek ez év folyamán. A »thesis védelmezése«, mint ott a szóbeli szigorlatot nevezik, három legelőkelőbb francia tudós, Emile Picard, Emile Borel és Jaques Hadamard egyetemi tanárok előtt folyt le. A jelölt beható expoziója s a probléma legszubtilisabb részeit megvilágító vita után Picard elnök elismerő szavakkal üdvözölte a jelöltet mélyreható munkásságáért, amellyel a matematikának e bonyolult fejezetét oly határozott eredményekkel vitte előbbre s kijelentette, hogy a fakultás doktorává fogadja avec la mention très honorable; a mi legmagasabb kitüntetés, a mi a Sorbonne-on nyerni lehet. Az elnök egyidejűleg meleg hangon üdvözölte a fiatal tudósnak szintén jelenlevő nejét, dr. Dienes Geiger Valériát, mint férje igazi munkatársát, a kinek néhány héttel ezelőtt került bemutatásra egy a magyar, mint a párisi akadémián egy-egy matematikai tanulmánya a logaritmikusság elágazó pontokról. A »soutenance« üdvözölő kézsorításokkal végződött, amelyen kívül a párisi egyetem más felavatási formulát nem használ. Ez az első eset, hogy magyar matematikus ezt az Európában legmagasabbnak elismert tudományos grádust megszerezte. A Sorbonne-on szerzett doktorátus ugyanis kizárólag egyetemi tanári képesítés és tudóssá avat fel; éppen ezért csak elsőrangú eredmények árán lehet megszerezni s így igen ritka. A Dienes-házaspár, a kiket a francia tudósok nemcsak tudományos, de baráti körükbe, szalonjaikba is belevontak,

komoly és eredményes munkásságukkal valóban dicsőséget szerez a magyar névnek.

— **Halálozások.** Gyuk Ferenc szekszárdi kir. törvényszéki bíró életének 42-ik évében rövid szenvedés után, Szekszárdon mult hó 28-án reggel 8 órakor, elhunyt. A boldogultnak földi maradványait mult hó 29-én délután 5 órakor a róm. kat. alsó sirkertben helyezték örök nyugalomra. A temetésen a kir. törvényszék és járásbíróóság testületileg vett részt és tisztviselőtársai szép koszorút helyeztek a korán elköltözött ravatalára. Halálát gyászolják: Gyuk Ferencné sz. Etl Valéria neje, Gyuk Margitka, Gyuk Katica gyermekei, öz. Gyuk Ferencné szül. Ottolies Erzsébet édesanyja, dr. Kele Antal és neje, Gombos Róza, Gyuk Nándor unokatestvérei, öz. Lőrinczy Józsefné szül. Etl Terézia, dr. Abay Jánosné szül. Etl Cresti sógornői, Dr. Abay János sógora.

Göth Antal nyugalmazott ozorai hercegi uradalmi gazdatiszt junius 25-én, rövid szenvedés után elhunyt Gödöllőn.

Szép, fiatal életet oltott ki a halál. Bernrieder László paksi földbirtokosnak és nejének Friderici Rozáliának ünnepelt szépségű leánya, *Bernrieder Ferdinanda* mult hó 30-án elhunyt Visegrádon, ahonnan Paksra szállították, hol ma helyezik örök nyugalomra az ottani családi sírboltban. A mélyen lesújtott család iránt általános a részvétel.

— **A szekszárd—tolnamegyoi rabsegélyző-egylet** folyó hó 3-án délután 3 órakor a kir. törvényszék polgári üléstermében tartja rendes évi közgyűlést *Hazslinszky Géza* kir. törvényszéki elnök elnöklété alatt. Targysorozat: 1. A választmány 1909. évi jelentésének feloalvasása. 2. Az 1908. évi számadás feletti határozathozatal, esetleg felmentvény megadása Az 1909. évi költségelirányzat bemutatása. 4. Tisztújítás. 5. Egyéb netán teendő indítványok tárgyalása.

— **Záróünnepély és jubileum.** Junius hó 27-én volt a paksi polgári iskola záróünnepé. A Himnusz elneklése után Klein Arnold, Klauer Sándor és Oláh Béla tanulók szavaltak s a dalárda Hun József vezetésével hazafias dalokat adott elő. Paraté György polgári iskolai igazgató hazafias és lelkes beszédet intézett a tanuló ifjúsághoz, melyet szünni nem akaró tapsviharral jutalmazott úgy a tanulócsapat, mint a nagyközönség. Ezután az igazgató meleg szavakkal bucsut vett az intézettől végleg eltávozó ifjaktól és kérte őket, hogy legyenek a magyar hazának hű és lelkes polgárai. Majd a szorgalmas tanulóknak a jutalmat osztotta ki. A záróünnepély keretében jubilálta a tanári kar és a tanuló ifjúság Sanek Samu polgári iskolai tanárt, ki 25 éve működik A tanári kar nevében Günsz Gábor tanár méltatta az ünnepelt érdemeit s azzal fejezte be nagyhatású beszédét: »hogy mint kartárs meghajlok előtted! A volt tanítványok nevében Pákolicz József paksi tanító, a tanuló ifjúság nevében pedig Kiss Kálmán IV. oszt. tanuló igen ügyes beszédben fejezte ki a hálát és elismerést, mit a volt és jelenlegi tanítványok a szeretett tanár irányában éreznek. Sanek Samu megható beszédben mondott köszönetet. Este a Kaszinóban 60 terítékes bankett volt, melyen az első pohárköszöntőt Szentpétery József járásbíró mondotta az ünnepeltre. Ugyancsak reá emelte poharát Paraté György igazgató, aki szónoki beszédben megemlékezett azon 3000 tanítványról, kik Sanek Samu oktatása mellett kerültek ki az életbe és hasznos polgáraivá váltak a hazának. Sanek Samu mélyen meghatva fejezte ki a hálát és a köszönet érzetét a lelkes ünnepeltetésért. A banketten még számos felköszöntő hangzott el és a kedélyes társaság pazar jókedv mellett csak a reggeli órákban széledt el az eltöltött kellemes estély emlékeivel.

— **Ifjúsági mulatság.** A szekszárdi főgimnáziumban a folyó évben érettségit tett ifjak mult szombatán igen látogatott és kiténően sikerült táncmulatságot tartottak a polgári olvasóköri helyiségében. A mulatságra jegyüket megváltották: Gr. Apponyi Géza 20, Döry Jenő 5, Klimes Antal 5, Wigand János 3 kor. Felülfizettek: Zöld János 4-80, dr. Kramolin Gyula és Pataki Jákó 4-4, dr. Varga Sándor 3-80, ifj. Leopold Lajos 3, Németh Gyula 2.80, dr. Hercegh Gyula 2.60, Burka Ferenc 2.20, Bodnár István, N. N., Seleznik Győző 2, Haidekker Lajos, Hoffmann Sándor, Hecht Ármán, Kovács Ottó, Molnár József, Farbak Endre, Stockinger János és Stern Árpád 1, Müller Julia, Földes László, N. N., Bajó István, N. N., Moudry Hugó, N. N. és N. N. 80, Csiba János, Szabó Jánosné, Pápay Dezső és Gyergyay Dezső 60, Holub János 40 fillért.

— **A kanadai magyarság köréből.** A Kanadai Magyarság című Winnipegben megjelenő lapból vesszük a következőket: Báró *Jeszzenszky Ödön* volt paksi szolgabíró bucsut mondvá a hazai hivatalnoki pályának Kanadába jött és Calgary mellett hatalmas földbirtokot vásárolt, ahol magyar mintagazdaságot fog berendezni. A fiatal báró, aki tele van ambícióval, már az ősszel Kanadában járt és akkor vett meg Calgarytól 30 mértföldnyire Gladis farmer-város mellett egy 2560 ackeres birtokot. A földön gazdasági épületek és istállók is vannak. Báró Jeszenszky a telet Magyarországon töltötte és most érkezett vissza az új hazába. Báró Jeszenszky Winipegben magyar munkásokat keresett, s földjét magyar munkásokkal óhajtja munkáltatni.

— **Társasvacsora.** A »Simontornya és vidéke tisztviselőinek társasköre« folyó évi július hó 11-én saját helyiségében (Takács László vendéglője) az újonnan épült helyiségének felavatása alkalmából társasvacsorát rendez. A vacsorán cigányzene fog játszani és jó ételek és italokról gondoskodva lesz; egy teríték ára 2 korona.

— **Egy urileány öngyilkossága.** Tamásiban, junius 25-én este revolverrel halantékon lötte magát *Dragics Mariska* gyógyszerész-gyakornoknő, kit haldokolva Budapestre szállítottak. Dragics Mariska felévvél azelett került Tamásiba *László Géza* gyógyszerértárába. A csinos, szőke 20 éves leányt, kinek a legszegényebb emberhez is volt egy-egy barátságos szava, csakhamar mindenki szerette. Sok bánatot okozott az érzékeny lelkű leánynak, hogy senkije sem volt a világon. Atyja ugyan él, mint fogorvos, Newyorkban; de leveleire nem is válaszolt. Gyámja *Ürményi Bernát* cs. és kir. kamarás Atadmegyében lakik, dolgairól kötelességszerűleg gondoskodott, de a szeretetet, mely után szomjazott, ő sem adhatta meg neki. Dragics Mariska többször emlegette, hogy egy golyó minden rendbe hoz majd, de miután ez manapság divatos frázis, senki sem vette komolyan. A minap elégette leveleit, fenyképeit s más emlékeit, azután revolvert hozatott Budapestről. Főnöke a töltényeket elvette tőle, de miután igérete, hogy nem csinál bajt, mégis visszaadta neki. Junius 25-én délben még jókedvűen ebédelt, azután fél háromig dolgozott. Ekkor szabadságot kért, fehérbe öltözött és kiment az erdőbe, melyet nagyon kedvelt. Mikor vacsorára nem jött haza, a gyógyszerész szolt a szomszédban lakó dr. *Freyler* Károly járásorvosnak, aki az uradalmi tisztség engedélyével az erdőőrökkel éjfélig kerestette; de hiába, a sötétben nem tudták megtalálni. Reggel 4 órakor aztán ráakadt Nyirő Ferenc szőlőhegyi lakos, aki munkára jött a városba. Mindjárt jelentette az esetet az előjárásnak, amely az első vonattal a kórházba szállította a haldoklót. A gyilkos revolveren kívül egy üveg morfiomot találtak nála, azonkívül a következő szövegű levelet: »Bocsánatot kérek, hogy existáltam! — Kérem szépen, nem a lakásomra vitetni, hanem itt a meszes gödörbe beásatni. A költségeket majd pár nap múlva megtérítik. Alászolgája: *Abituriens*. — U. i. Hm, hisz ez igen jól menne, csak nem tudom, hogy mi az Isten csodájával kenem be a kocsim kerekét majd »ott«, hogy tovább mehessek!...« — Dragics Mariska általában exaltált természetű volt, de hogy ily sötét szándékot forgat fiatal agyában, senki sem gondolta. Vasárnap érkezett a főkapitányságtól a távirat a szolgabíróasághoz, hogy a leány a Szentjános-kórházban meghalt. Ezen hír következtében a sport-egyletben a cigánybanda bucsuzása alkalmából tervezett estély elmaradt, mert az elhunyt is tagja volt az egyletnek. Szegény leány, minden szabad idejét az erdőben töltötte egy-egy jó könyvvel, utolsó utja is odavitte.

— **Országos vásár Pakszon.** A paksi országos vásár e hó 12-én tartják meg. Az állatfelhajtás szabad.

— **A baja—bátaszéki híd és a szegedi iparkamara.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara felhívással fordult a bajai kereskedelmi kaszinóhoz és ipartestülethez s ez állást is foglalt a budapesti kereskedelmi és iparkamarának ama mozgalmá ellen, a mely a baja—bátaszéki hidnak szeptember közepére jelzett vasúti forgalomba helyezésevel egyidejűen a budapesti viszonylatok kedvezményes kezelését kérte a kereskedelmi kormánytól. Baja és környékének az áthidalásától évtized óta remélt értékes kereskedelmi forgalmi hasznát fenyegeti a budapesti kamarai terv, amellyel szemben a szegedi kamara vezetése mellett a dél-

VIDÉK.

Simontornyai Ártézi Kristályvíz r.-t.

(O. J.) Néhány évvel ezelőtt Simontornya község érdemes főjegyzője: Bereczk István vetette fel azon eszmét, hogy a község belterületén egy ártézi kut furassék, mely hivatva lesz a községben gyakran előforduló víz mizériákat megszüntetni. Az eszme lelkes követőkre talált; a gyűjtés megindult s közadakozásból szép összeg befolyt, a hiányzó összeget pedig a község képviselőtestülete megszavazta. Az eredmény pedig az, hogy most a gyönyörű község háza díszes parkja előtt egy hatalmas kifolyású, percnként 50 liter vizet adó ártézi kut árasztja a kellemes kristálytisza ivóvizet. S a lakosság, mely a furás közben történt elemi akadályok következtében elégedetlen volt, most igazi örömmel mond köszönetet az eszmét felvető s a kiviteiben mindvégig buzgó és hiven kitartó főjegyzőjének.

Ugyancsak a nevezett községi főjegyző terve volt, hogy az ártézi kut kristálytisza vize szénsavval telítessék és forgalomba hozassék, mint simontornyai ártézi várvíz. Az ő kezdeményezésére bocsátott ki alig két hónappal ezelőtt a társasági részvényaláírási ív s oly rohamosan jegyezték a részvényeket, leginkább a helybeli lakosok, hogy pár hét alatt az 500 darab egyenként 20 korona névértékű részvény teljesen jegyezve lett, sőt még tuljegyzés is történt. Az alapítók pedig, élükön a nevezett főjegyzővel, lelkesen dolgoztak a leendő részvénytársaság jövőjén, úgy, hogy a közgyűlés elé teljes programmal álltak; nevezetesen: a társaság részére házat vettek, a víz elvezetésére engedélyt nyertek, az ártézi kut felesleges vizének kihasználását a község képviselőtestülete mérsékelt díjért átengedte és a község címerének használatát díjtalanul megengedte.

A múlt hó végén megtartott közgyűlés, amelyen 50 részvényes 218 részvennyel és szavazattal vett részt, közgyűlési elnöknek egyhangú közfelkiáltással: Bereczk István községi főjegyzőt, jegyzőnek: László Gyula takarékpénztári főkönyvelőt választotta meg. Kimondá a közgyűlés a társaság megalakulását; megalkotá az alapszabályokat s tudomásul vette, hogy az aláírási tervezetben foglalt 30 százalékos vagyis 3000 korona hiánytalanul befolyt. A közgyűlés az alapítókna a felmentvényt megadta és a társaság jövőbeni vezetését átvette az igazgatóság, az ellenőrzést pedig a felügyelőbizottság. Végül a közgyűlésen bejelentették az alapítók, hogy az aláírási ívben fentartott s a K. T. 183. §-án alapuló joguknál fogva 3 évi időtartamra az igazgatóságba kinevezték: elnöknek: Bereczk Istvánt, igazgatónak: dr. Kiss Istvánt, ügyvezető-igazgatónak: László Gyulát, ügyészeknek: dr. Fehér Jánost, rendes tagoknak: Lénárt Jánost, Gottlieb Sándort, Berger Bélát, Fried Vilmost, Fajnor Eleket, Grosszmann Jakabot, Liptai Ferencet, Lukács Károlyt, Molnár Józsefet, Szalai Istvánt és Senczi Istvánt, pótagokká: Gottlieb Miksát és Mészáros Józsefet. A felügyelőbizottság tagjaivá 1 évi időtartamra elnöknek: Löwy Jakabot, helyettes elnöknek: dr. Vass Izort, tagoknak: Schweighardt Jakabot, Stárk Ignácot és Takács Ferencet, pótagokká: Bongor Istvánt és Diczi Józsefet, mindannyian simontornyai lakosokat.

Az új igazgatóság már beszerezte a víz előállításához szükséges összes gépeket és más egyéb szükséges műszereket, úgy hogy rövid időn belül a kristályvíz forgalomba való hozatala megkezdődik.

ISKOLAI ÉRTESEITŐK.

Ismerteti: Nagy Béla.

A szekszárdi polgári fiúiskola értesítője az 1908/9. tanévről.

A szekszárdi polgári fiúiskola 33-ik értesítőjét az 1908/9. tanévről közli az intézet érdemes igazgatója: Holub János.

A tömör és szépen megírt igazgatói jelentésből látjuk, hogy a 6 osztályú iskolába összesen beiratkozott 152 tanuló, ami bizony kevés. Az ötödikbe 10, a hatodikba pedig csak 3. E sajnálatos dolgot úgy lehetne segíteni, hogy ha a VII. osztályt érettségivel és önkéntes joggal felruházva mielőbb felállítanák. Ezt kérvényezni

kellene a vármegyének, városnak és támogatni a megyei képviselőknek stb., mert így az V. és VI. osztálynak nincs értelme.

A tanítási eredmény és magaviselet jó. Ugylátszik, a tanárok tanítanak és nevelnek. A vallás-erkölcsös nevelésre nagy gondot fordítanak. Tanítják a francia nyelvet és a gyorsírást is.

A »Garay-kör« szépen virágzik. Több fényes ünnepélyt rendezett, ami Polgár József tanár buzgalmának az érdeme.

Iskolai ünnepélyek és kirándulások tartottak. A hazafias nevelésre főgondjuk volt a derék tanároknak.

Holub János igazgató mindenben Krammer János nyomdokait követi. Derék növendékeket nevel a hazának, ebben nagy segítségére van a kiváló tanári kar.

A tantestület 14 tagból áll a 4 hitoktatóval és 2 óraadó tanárral együtt.

Felsőbb osztályba léphet 121 tanuló, ami elég szép eredmény.

A főlvetel szept. 1—4-ig lesz, 9—12-ig.

A szekszárdi polgári leányiskola értesítője az 1908/9. tanévről.

A szekszárdi polgári leányiskola 18-ik értesítőjét az 1908/9. tanévről Kovácsné Nagy Lujza igazgató írta.

Az értesítő elején van az igazgatói jelentés. Ebből örömmel tapasztaljuk, mit különben régóta tudunk, hogy ezen, a Dunántul legelső iskolájában a vallásos és hazafias szellem, szép, békés egyetértés, jó nevelés és szeretet lakozik. Több iskolai ünnepély tartatott. Beiratkozott 199 növendék, ami elég szép. Az iskolát megvizsgálta Gurgulits Antal, Tihanyi Domokos és dr. Komáromy Gyula, kik mindig teljes megelégedésüket fejezték ki a jeles eredmény, a rend, tisztaság és kitünő vezetés felett.

Az egészségi állapot jó volt. 63 tanuló teljesen tandíjmentes volt, ami dicséri a derék tantestület és az iskolaszék humánus cselekedetét. Több emberbarát szép összegeket adott jutalmul való szétosztás végett. Az intézet játékonyságot is gyakorolt. A tanulók több tanulmányi kirándulást tettek. Jutalmat kaptak a következő jeles tanulók: Báter Kornélia, Hecht Anna, Tóth Erzi, Haár Gizella, Gaál Etelka, Nagy Mariska, Kunczer Ilona, Deutsch Erzi, Rácz Ilona, Gacsályi Gizella és Wéber Mária. Könyvet 20 tanuló nyert jutalmul.

A tananyagot elvégezték. Rendkívüli tantárgy volt a francia nyelv.

A tanári testület 11 tagból állott. Legrégibb Kovács Dávidné igazgató, kinek 25 évi működése van, melyből 23 évet Szekszárdon töltött. Nagy nyereség volt ő nekünk. Kiváló képzettségével, tapintatával, ügyszeretettel, szép bánásmódjával, vallásos, hazafias nevelésével elsőrendű intézetté emelte iskolánkat. Jeles növendékeket nevelt. Mindenki szeretetét bírja. Általános az elismerés működése iránt, mi is kívánjuk, hogy még soká vezesse e derék intézetünket. De dicsérettel kell megemlékezni a többi jeles erőről is, kik egyetértve az igazgatónővel, mindenben segítségére vannak és az intézet jó hírnevét nagyban elősegítették.

A tanítási eredmény igen szép. Kitünő volt 24, jeles 31, jó 43, elégséges 13, s csak néhányan buktak meg 1—2 tantárgyból. Az iskolának gazdag könyvtára van. A beiratás szept. 1—5-ig lesz.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

Áthelyezés. Szenkovits Katalin gyulai és Kabáczy Leona beregvármegyei cserlenői állami óvónő kölcsönösen áthelyeztettek.

Államsegély. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a duzi rk. iskolánál ujonnan szervezett másodtanítói állomás felállításához előzetes beleegyezését megadta és a tanító fizetésének 1000 koronára való kiegészítésére 1909 január 1-től kezdve évi 800 korona államsegélyt engedélyezett.

Bádógcimer az óvointézeteknek. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a tolnavármegyei összes óvodák, állandó menedékházak és 4 nyári menedékház részére felekezeti különbség

magyarországi városok monstre küldöttséggel járulnak a kereskedelmi miniszterhez, kérve a minisztert a tarifakülönbözet kiegyenlítésére.

A városi iskolaszék elismerése. Szekszárd város iskolaszéke tegnap délután, Boda Vilmos elnöklésével tartott ülésén jegyzőkönyvi elismerését fejezte ki Kovácsné Nagy Lujza 25 éves jubileuma alkalmából s elhatározta, hogy a tanítványok által tett alapítványt, 400 koronának költségvetésébe való felvételével, 1000 koronára egészíti ki.

Tűzoltói szaktanfolyam. Értesitem tanterületem tanítóit, hogy Budapesten augusztus 2-től 19-éig tűzoltó tanfolyam fog rendeztetni. Tekintve az ügynek nemzetgazdasági és humanitárius szempontból való egyaránt nagy horderejű fontosságát, felkérem a tanító urakat, hogy azon minél számosabban résztvenni sziveskedjenek. Jelentkezni e hó 10-éig lehet írásban a Magyar Országos Tűzoltósövetség elnökségénél Budapest, VII., Rákóczi-ut 38. sz. alatt Szekszárd. 1909. július 1. Tihanyi Domokos kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Tűz Dunaszentgyörgyön. A Simon Lajos dunaszentgyörgyi lakos házanak udvarában elhelyezett szénakazal kigyuladt és leégett. A kár 300 korona. A szélcsendnek köszönhető, hogy nagyobb tűz nem keletkezett.

Baleset A simontornyai vasuti állomáson, múlt hó 21-én végtelen szerencsétlenség történt. Lovászi Rezső kocsifékező, midőn két teherkocsit akart egybekapcsolni, saját vigyázatlansága következtében a kocsik ütközése közbe került és azok csaknem teljesen összeroncsolták. A súlyosan megsebesült kocsifékezőnek az első segélyt dr. Kiss István hatósági és pályorvos nyújtotta, ki a sebesültet bekötözte és a szerencsétlen embert azonnal Budapestre szállította. — **Asztalos** Ferenc kőművesinas a Janya-pusztán folyó építkezésnél az állványról leesett és súlyos zúzódásokat szenvedett.

Fizetésképtelenség. Stern Miksa kereskedő utóda bejegyzett paksi cég fizetési képtelenségét jelentette.

Ellenszegültek a csendőröknek. Berger István és Lengyel János bátai halászkok tetten érték ifj. Dér József, D. Sümegi János és Szabó József bátai lakosokat, amint ezek a halászkok bárkájából halat akartak lopni. Feljelentésük alapján a csendőrség kihallgatta a tetteseket, akik szidalmakkal illették a csendőröket s ezeknek ellenszegültek, amiért a csendőrség letartóztatta őket és átadta a szekszárdi kir. törvényszéknek.

Osáldár bukás. A szekszárdi kir. törvényszék az Ágoston István táblabíró elnöklésével, Dunaföldváron, múlt héten tartott végtárgyaláson Kohn Mór ottani kereskedőt vétkes bukásért 3 havi fogházra ítélte, társait azonban felmentette.

Leesett a szénás szekerről Rauh József dunakömlödi lakos sógorával, Poczen Jakab dunakömlödi lakossal a rétre ment szénáért. Midőn a szénás szekérrel hazafelé tartottak, utközben Rauh József a szekerről leesett és 3 órai kintlódás után meghalt.

A Dunába fult. Folyó évi június 27-én reggel Takács József 17 éves kocsis Dunaföldváron a Dunában lovakat itatott. Itatás közben örvénybe került, lovastul együtt elmerült s vízbe fult. A lovak egyikét élve, másikat éietlenül kihuzták, a kocsis holttestét azonban kifogni nem sikerült.

Ácsok verekedése Dunaföldváron június 26-án reggel a város közepén ácsok dolgoztak. Faragás közben Simon István ács társát, Kovács János zombai lakost ács-szekercével hátba vágta, s a szekerce a mellén jött ki. Onnan kihuzva még két vágást mért Simon Kovács fejére. — Simon letartóztatták, Kovács élet-halál közt van.

Öngyilkos öreg asszony. Özv. Fülöp Andrásné, 72 éves bataszéki lakos, ki még életében iratta át vagyonkáját örökösére, testvéreire, annál oly rossz bánásmódban részesült, hogy végső elkeseredettségében múlt hó 28-án fölakasztotta magát. Mire rátaláltak, halott volt.

Fogorvos
Kovács J.

vásártér-utcai műtermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szájpadlás nélküli fogak, (hidmunka) készíttetnek. Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás a legjobb módszer szerint eszközöltetik. — Szegényeknek rendel délelőtt 8—9-ig és délután 1—2-ig.

nélkül az épületre kívül kifüggesztendő bádoci-
mert küldött ingyen. A járási főszolgabírák leg-
közelebb ki fogják osztani elismervény mellett
az illető övéfelügyelő bizottsági elnököknek.
Zászlót később fognak kapni. Legközelebb azon
iskolák is fognak papircimert és himnusz fal-
táblát kapni, melyek még nem kaptak.

— **Megszűnt iskolák.** Az ozorai izr. és a
szekszárdi Mányoky Sarolta-féle magán elemi
iskolák megszűntek.

Gabona megváltás. A m. kir. vallás és köz-
oktatásügyi miniszter jóváhagyta a Hajas János
pinchelyi rk. tanító terménybeli járandóságának
kézpénzben való megváltása tárgyában hozott
közgazgatási bizottsági véghatározatot. Nem is
való az, hogy a tanító maga szedje gabonáját,
váltás meg azt közpénzzel mindenütt.

Továbbképző tanfolyamra felvétel. A nagy
szünetben rendezett továbbképző tanfolyamra
a következő tolnavármegyei tanítók és tanítónők
vétettek fel: az aradira Szalai Sándor gindlicsa-
ládi állami, Paul Sándor tolnanémedi-i ref. és
ifj. Schád János miszlai ág. hitv. ev. saját költ-
ségükön. A budapesti II. kerületi tanfolyamra
saját költségükön Mehrwerth Erzsébet és Orbán
Julia szekszárdi rk. tanítónők. A szabadkaira
államsegéllyel László Ágnes kisdorogi rk. tani-
tónő.

Iskolaszék megalakulása. A hanti rk. isko-
laszék e hó 7-én 3 évre újra alakult. Egyházi
elnök Klein József, világi elnök Hermes Ferenc,
jegyző Halász János, gondnok Bitter Péter és
Réger György lett.

Nem engedélyezett iskola. A közoktatásügyi
miniszter Ábrahám Rezsőnek Simontornyán nem
engedte meg a magániskola felállítását.

Fűtés megállapítása. A m. kir. vallás és
közoktatásügyi miniszter a tolnavármegyei áll.
iskolák termeinek fűtési szükségleténél 0-0564
tényezőt vette számítási alapul. A fűtési helyi-
ségek légűrtartalma megszorozandó ezen tényező-
vel, mi a szükséges fa mennyiségét m³-ben adja,
mely 1 m³ fa árával szorozva a szükségletet teszi.

MULATSÁGOK.

**A dombóvári önkéntes tűzoltó-testület nyári
mulatsága.** Folyó év június 27-én tartotta meg a
dombóvári önkéntes tűzoltó-testület a sziget er-
dőskében tervezett nyári mulatságát — kedve-
zötlen idő miatt — a Korona-szálloda nagyter-
mében. A mulatság, dacára az egész napi eső-
zésnek, úgy anyagilag, mint erkölcsileg várako-
záson felül jól sikerült. Jelen voltak asszonyok:
Arany Jánosné, Burger Ödönne, Bruck Sándorné,
Bartos Sándorné Bakóca, Cser Józsefné, Csiffári
Arnoldné, Fricker Istvánné, Horváth Józsefné,
Hetesi Ferencné, Illés Gyuláné, Illés Jánosné,
Illés Józsefné, Iktics Imréné, Kormos Jánosné,
Klug Gyuláné, Kardos Vendelné, Kovács Ven-
delné, Kis Imréné, Liebermann Jánosné, Müller
Józsefné, Mészáros Jánosné, Robicsék Béláné,
Ragó Jánosné, Romsics Istvánné, Ráth Endréné,
Szemenyei Mihályné, Szabó Jánosné, Schmiéd
Medárdné, Stern Antalné, Stern Ödönne, Thész
Antalné, Wolf Lajosné stb. Leányok: Csiffári
Vikica B.-Jenő, Doktor Katica, Frey Margit
Budapest, Huth Juliska Tamási, Kardos Teréz,
Klug Mariska, Király Mariska, Kiss Mariska,
Mészáros Mariska, Molnár Rózsika, Müller Li-
nuska, Molnár Mariska, Moos Rózsika, Mladán-
csics Juliska, Nagy Gizike Sióagárd, Nagy Ma-
riska, Ráth Irénke, Schmiéd Annuska, Stern
Józika stb. — Felülfizettek: Nagy István fő-
szolgabíró 8 kor., Illés Gyula 4 kor., Thész An-
tal, Cser József, Schmiéd Károly 3—3 kor.,
Krámer Gyula, Schréter Károly, Goldschmied
Miksa, Czéh Ferenc, Nagy István, Ujvári József,
Róth Henrik 2—2 kor., Marton Kálmán,
Horváth József, Weisz Hugó, Schmiéd Medárd,
Burger Ödön, Neizer Lajos, Romsics István,
Stockinger Lajos, Herr Lajos, Volf Gyula, Ma-
darász József, Müller József, Szepesi László, Her-
man Miksa, Kopacsék Ervin 1—1 korona, Klug
Gyula 50 fillér. — Jegyeiket megváltották:
Strasser Henrik Inám 10 kor., Felsőöri Nagy
Istvánné, Reisz Mihály, Schell János 5—5 kor.,
Szeráfin Gyula, Spitzer Imre, Prangárt Imre,
Szabó Jenő, Stockinger Vince 4—4 kor., Pig-
mond Gyula, Reinitz Gábor, Csery István 3—3
kor., Makay József, Leh Flóris, Klein József,
Fleischmann József, Stockinger János Högyész
2—2 korona.

— **A Högyész Kath. Legényegylet.** 1909.
évi július 4-én Apponyi Géza gróf »Nyulás»

nevű erdejében saját pénztára javára Juliást
rendez. Belépő-díj: személyjegy 1 korona 20
fillér, családjegy (3 személyre) 3 korona. Ren-
des tagok a belépő-díj felét fizetik.

A dunaföldvári kath. legényegylet június
27-én igen sikerült színelőadást rendezett vidám
táncmulatsággal. A színelőadást Szabó János
már többször sikert aratott rendező rendezte s a
közönség a sikerült mulatságot mind neki, mind
a legényegyletnek a jelen esetben is teljes elis-
meréssel adózott.

Táncmulatság. A bátaszéki önkéntes tűzoltó-
testület folyó hó 11-én a „Tivoli“-erdőben, a te-
lefon-alap javára világpóstával és szépségverseny-
nyel egybekötött nyári táncmulatságot rendez.
Belépti díj személyenként 1 korona. Felülfizeté-
sek köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyug-
táztatnak. Izletes ételekről és italokról gondos-
kodva van. Kezdeté délután 4 órakor.

— **Fehérest Simontornyán.** A simontornyai
róm. kath. elemi iskola IV., V. és VI. leányos-
tályának végzett növendékei június hó 20-án az ura-
dalmi nagyvendéglő termében, szeretett tanító-
nőjük: Fodor Rózsika kisasszony rendezésével a
„Szent Erzsébet“ c. ifjusági színjátékot adták elő.
Az előadáson megjelent Simontornya intelligens
közönsége, de igen szép számmal volt jelen a
polgárság is. A színjátéknak gyönyörű és meg-
ható jelenete volt az ártatlan lelkű fehérruhás kis
lányok angyali serege és a magyar nemes lányok
csoportja. A darab mély vallásos tartalma ne-
mesítőleg hatott a jelenlevők lelkére, s így az
estély a szórakozáson kívül a vallásosság terjesz-
tője is volt. A színműnek gyönyörű tartalmához
és a szereplők kedves játékaival teljesen harmo-
niumban volt a sikerült, határozottan remeknek
mondható dekoráció. A szereplők közül kitűnt
és játéka csaknem művészinak mondható:
Morvai Mariska „Jutta“ szerepében. A előadás
jó sikere köszönhető még a következő szép já-
téku és kedves megjelenésű szereplőknek: Szabó
Ilonka, Liszák Teruska, Nagy Katica és Sipos
Mariskának. A siker elérésében természetesen
legnagyobb érdeme van Fodor Rózsika tanító-
nőnek, ki hónapokon át bámulatos türelemmel
és legnagyobb kitartással fáradozott és tanítgatta
növendékeit szorgalmasan, hogy tanítványait be-
oktassa szerepeikbe és hogy a színjáték elő-
adása teljes mértékben megfeleljen a követelmé-
nyeknek. A község intelligenciája pedig a szor-
galmatlan tanítónő buzgalmit és érdemének elisme-
rését a megjelenésen kívül a színpadra való ki-
hívással is honorálta. Természetesen az erkölcsi
siker mellett az anyagi siker is igen szép volt,
ugy hogy 134 kor. tiszta jövedelem fordított az
iskolák lányok beszerzendő templomi zászlójának
alapja javára.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

„Egy jelenvolt asszony, a főbbi jelenvolt nevében.“
Rendezett tanácsu várossá alakulásunk ellen nincs oka kes-
regni; ha bajokat tapasztal, tegyen panaszt a polgármester
urnál. Így ha egyeseket a hivatalos óra alatt nem talál a hi-
vatalban vagy ha mindenféle ürüggyel elutasítják, jelentse az
illetékes helyen s biztosíthatjuk, hogy lesz eredménye. Ami
pedig azt a panaszt illeti, hogy Fehér József utkaparó teme-
tésére a halottas kocsi nem ment el, dacára annak, hogy az 5
forint díjat lefizették, ez mindenesetre sajnos tévedés, amelyet
reparálni utólag már lehetetlen, ha azonban panaszt nyújt be,
hiszük, jövőre legalább mással ez sem fog ismétlődni.

NYILT-TÉR.

Pályázat ösztöndijra.

A „Tolnamegyei Tűzoltótestületek Szövet-
sége“ a körébe tartozó tűzoltótestületek működő
tagjai részére az országos tűzoltó-szaktanfolyamon
való részvétel céljából száz koronás ösztöndijra
pályázatot hirdet.

Az ösztöndíjat elnyerő köteles a folyó évi
augusztus 1-én kezdődő s augusztus 19-én vég-
ződő, Budapesten megtartandó országos szaktan-
folyamon résztvenni. Az ösztöndíjra pályázhatnak
a szövetség kebelébe tartozó testületek 18—42
éves feddhetetlen előéletű működő tagjai.

A pályázók parancsnokságuk által is aláírt
kérvényeiket július hó 6-ig hozzám annál is in-
kább küldjék be, mivel később érkezett kérvény
figyelembe nem vétetik.

Szekszárd, 1909. június hó.

Boda Vilmos
vármegyei szövetségi elnök

Kiadó üzlethelyiség.

Szekszárdon, a Kaszinó-bazárban, a vá-
ros legélénkebb forgalmu helyén egy nagyobb
üzlethelyiség, raktárral **Szent Mihály
napra kiadó.** Bővebb értesítést ad a
Molnár-féle rt. könyv- és papirkereskedése.

**A Molnár-féle nyomdaintézet r. t.
könyvkötészeti osztályában
tanulónak**
felvétetik jó házból való fiu, ki
legalább 1—2 középiskolát is
végzett.

Ujdonság! Diványpárnák fényképpel.

NE TÖRJE A FEJÉT alkalmi ajándék

miatt, mert a legszebb meglepetés
egy jól sikerült

fénykép,

mely az egész megyében csakis

Kiss Jenő

„Kossuth“ műtermében

Szekszárd, Széchenyi-utca 65l.

A legszebb kivitelben készülnek:

Medallonok, nagytasok, olaj és
aquarell festmények.

Sikerért kezeskedem

Értesítés.

Tisztelettel értesítem Szekszárd és
vidéke n. é. közönségét, hogy ujonnan
beszerzett

gombbehúzó-géppel

mindennemű gombbehúzást készítek, to-
vábbá elvállalok mindennemű **álló és
lapos pliszirozást** bármily széles-
ségben jutányos árak mellett. — Mint a
multban, úgy a jövőben is főtörekvésem
lesz, hogy a n. é. közönség teljes meg-
elégedését kiérdemeljem.

Szíves pártfogásukat kérve, maradok
kiváló tisztelettel

Haudinger Gyuláné

Kossuth Lajos-utca 103l.

:: KÉPVISELET ::

GAUZER ÁDÁMNÁL.

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

Fischl Lajos butor- és épület-asztalos, a „Pirnitzer József és Fiai“ kereskedő házában dus raktárt tart, a legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-ebéltő- és irodaberendezésekből, részletfizetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

Fa-árjegyzék
a tolnai erdőirtási vállalatától

	Kor.
Szilfahasáb méterölenként	34.—
Szilgömb	30.—
Tölgyhasáb	31.—
Lágyhasáb	22.—
Lágygömb	19.—

Hozhoz szállítva saját kocsimmal **K 1.40** az újvárosi új temető mellett fatelepről. Venni szándékozók előjegyezhetnek a nagytözsében és Szabó Emil újvárosi kereskedőnél.

LASKÓ KÁROLY

ÉPÜLET- és BUTOR-ASZTALOS
SZEKSZÁRD, SZÉCHENYI-U. 140.

Nagy választék saját készítményű, modern kivitelű butorokban. Készít saját, valamint más rajz szerint teljes lakásberendezéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Kivonatira tervekkel és költségvetéssel szívesen szolgál. Készít továbbá épületmunkákat.

Bérbeadás.

Bátaszéken, a „Korona“-szálloda, mely igen jó forgalmu, bérbeadó, esetleg eladó. — Bővebbet: Mayer Ignác „Magyar Király“ vendéglősnél Bátaszéken.

Kőrösy József

hentes és virstlis üzlete
Szekszárd, Széchenyi-utca.

Ajánlja mindenkor friss állapotban lévő hentesáru cikkei, nevezetesen: Töltött sertésláb, magyar szalámi, nyelvsajt, krakkói, párisi, berlini májsajt, mozaik, fasiozott, különként 2 korona, szalfaládé darabja 10 fillér, frankfurti virstli parja 16 fillér, továbbá e szakmába vágó összes élelmi cikkei.
Vidéki megrendelések postafordultával elintéztetek.

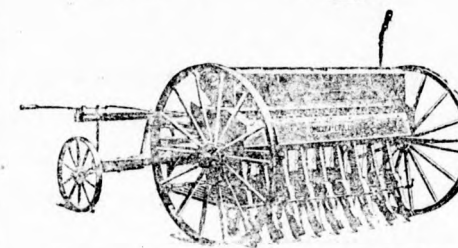
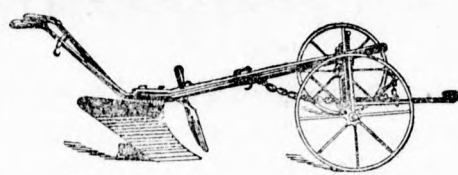
8-12

FRITZ L. GYULA

vas, szerszám, gazdasági és varrógép üzlete
SZEKSZÁRDON.

Ajánlja az összes vasárukat, ugymint: **rudvasakat, tengelyeket, vadászfegyvereket és valódi Browning revolvereket és vadászati cikkeket.** Elsőrendű **gép-szijákat** mindenféle gépekhez és minden méretben, valamint **cséplő-gépekhez szükséges összes gépjavítási cikkeket.**

Ajánlja továbbá a legkiválóbb minőségű különféle **varrógépeket** a legmesszebb menő teljes jótállással és részletfizetésre is; Mabilrendszerű **borsajtókat** és **szőlőzúzókat, gépolajat és tovoíta zsirt, valódi szagtalan kátrány és fedéllemezeket,** gyári áron és **feltétlen pontos kiszolgálás mellett.**

UTÁNZATOKTÓL ÓVAKODJUNK !!
FENTI GÉPEKRŐL ÁRJEGYZÉKKEL ÉS RÉSZLETES LEÍRÁSOKKAL SZÍVESEN SZOLGÁLUNK.

Az eredeti **Bächer egyetemes acélekék** a jelenkor legtökéletesebb szántó eszközei, melyek törhetetlen téglacél ekefejjel, páncél kormánylemezzel és hengerezett acélból készült gerendelyvel vannak ellátva.

Az eredeti **Melichar "Unikum Drill" egyetemes sorbavetőgép** a legmodernebb szerkezetű gép, amely minden magnum vetésre kerékcserélés nélkül feltétlen pontossággal pár pillanat alatt beállítható. Könnyű kezelés! Mérsékelt önsúly! Legesekélyebb vonóerőszükséglet!

A valódi **JOHNSTON-féle** amerikai **fűkaszálók, széna forogatók és teljesen acél gyűjtő-gereblyék, könnyű marokrakók és kéveköző aratógépek** a hazai talajviszonyokra a legalkalmasabbak!

Elsőrangú anyag, egyszerű szerkezet, könnyű kezelés, csekély vonóerőszükséglet és feltétlen megbízható munkaképesség a **JOHNSTON** gépek alapelvei.

VEZÉRKÉPVISELET ÉS FŐRAKTÁR:

BÄCHER RUDOLF - MELICHAR FERENCZ
BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 68. SZ.

Szőlő-sajtók Gyümölcs-sajtók

HERKULES kettős nyomószerezettel kézi hajtásra

Hydraulikus-sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zuzók, szőlő-malmok, bogozó gépek.
Teljesen felszerelt szüretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve.
Lé-sajtolók, bogyo-örlők.

Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs-hámozó és vágó gépek.

Szabad. önműködő, hordozható és szállítható

„SYPHONIA“-permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegecs permetezésére.

Szőlő-ekék

gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett különlegességként legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA

gazdasági gépgyárai, vasöntődéje és gőzhámorai által

Kitüntetve 600 arany, ezüst éremmel, stb.

BÉCS, II/I Taborstrasse 71.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. Képviselek és viszontelárústók kereszetenek

Ideális arc-kréme a zsirtalan
DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra
Az arcnak úde szint kölcsönöz és
azt bársonypuhává teszi.

Ejjeli használatra a zsirszerű
DIANA ARCZKENŐCS

szeplő, májfolt és mindennemű
arctisztatlanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-
tárában Szekszárdon.

Szőlőoltvány!

Régi szőlők hiányainak pótlására 2 éves gyökerű száza	20 K
Gyökeres fásoltvány . . . . . ezre	180 >
> szépséghibával	90 >
> zöldoltvány	160 >
Sima	90 >
Gyökeres riparia portalis vastag	32 >
> 2 éves	40 >
Sima riparia portalis	18 >
> vékony	8 >
Gyökeres hazai nemes vessző	30 >
Sima	10 >

40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon köte-
lezettséggel, hogy ha a küldött anyag meg nem
felel, azt visszaveszem s a pénzt visszaadom.
Arjegyzzék ingyen. Le van benne írva a
Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel,
Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Borárak:

Gyöngyösi siller . . . . . Hl.	32 K
Visontai	36 >
Gyöngyösi fehér asztali	34 >
> pecsénye	38 >
Visontai Rizling	44 >
> Muskotály	70 >
> vörös bikavér	70 >

Székely I. József

Gyöngyös,
Szent Urbán templom.

2150/1904. sz. m. kir. belügyminiszteri rendelet szerint minden gazdának kötelessége gőz-
cséplőjét, jargányát mentőszekrényvel ellátni; ez indított arra, hogy mentőszekrényekben
és azok kiegészítésére szolgáló cikkek-
ben óriási raktárt létesítsek. Tolnamegye
központján lévén, így ezeknek beszerzése
a t. gazdaközönségnek megkönnyitem

Mentőszekrények

teljes felszereléssel

Gőzcséplőhöz . . . . . 35 korona
Jargányokhoz 8
Gyarak és malmokhoz 38

A válasz-levelezőlap felhasználásával
kérem b. rendelésével megtisztelni.

Tisztelettel

„Garay” drogéria

Szekszárd, Széchenyi-u, dr. Hangel-ház.

Telephon-szám 64.

Tolnavármegye dombóvári járásának főszolgabirájától.

3040/1909. szám.

Pályázati hirdetés.

Döbrököz községben lemondás folytán megüresedett **községi orvosi állásra** ezzel pályázatot hirdetek s felhívom a pályázni öhajtókat, hogy az 1908. évi XXXVIII. törvénycikk 7. §-ában előirt képesítésüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **folyó évi július hó 15-éig** annál is inkább nyujtsák be, mert a határidő után beérkező pályázatokat figyelembe venni nem fogom.

Községi javadalmazása az 1908. évi XXXVIII. törvénycikk 10. §-ában megállapított 1600 korona kezdő fizetésből áll, lakásbére a törvényhatóság részéről 700 koronában lett megállapítva, mely azonban még nem jogerős s a község kötelezve lett orvosi lakás építésére is, mely azonban még szintén nem jogerős.

A választást **folyó évi július hó 17-én délelőtt 9 órakor** fogom **Döbrököz** község házában megtartani.

Dombóvár, 1909. évi június hó 25-én.

Nagy István
főszolgabiró.

Csak szakértő kereskedőtől vásárolhatunk előnyösen!

A Styria- és Demokrata kerékpárok

Két évi jótállás!

az elsők között is elsők.

Két évi jótállás!

Az összes alkatrészekből, acetylén-lámpákból, csengők, kürtök stb. felszerelési tárgyakkól és a legjobb minőségű kerékpárgummikból állandó, nagyválasztéku raktár.

Jó minőség! Olcsó árak!

Arjegyzzék ingyen.

Nagy javító műhelyünkben mindenféle munkát olcsón és pontosan készítünk.

Puch-motorkerékpárok és automobilon tolnamegyei képviselői. — Használt kerékpárokat becsereélünk.

Kedvező részletfizetések!

Az eredeti AFRANA és WETTINA

varró- és műhímzőgépek a legtökéletesebb gyártmányok.

Singer családi, karikahajós, Central-Bobbin és iparos varrógépeink körforgó szerkezettel a legújításabbak miatt is minden varrógépért 10 évi kezességet vállalunk.

Kedvező fizetési feltételek.

Nagy varrógép- és kerékpárjavító műhely.

Használt varrógépeket becsereélünk.

Alkatrészek az összes rendszerű varrógépekhez. — Szakértő műgépészünket kívánatra bárhova vidékre is kiküldjük.

Tolnamegye legnagyobb gépraktára.

Tökéletes

Beszélőgépek (Grammophonok)

éshanglemezek, a legjobb felvételek, nagy választékban, részletfizetésre is

MÜLLER TESTVÉREK

varrógép-, kerékpár- és gazdasági gépek raktárában

Szekszárd, Kaszinó-bazár.